

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (desátého senátu)

19. března 2020*

[znění opravené usnesením ze dne 14. května 2020]

„Řízení o předběžné otázce – Nařízení (ES) č. 1370/2007 – Veřejné služby v přepravě cestujících po železnici a silnici – Článek 8 – Přejícný režim – Článek 8 odst. 3 – Uplynutí doby platnosti smluv o veřejných službách – Výpočet maximální třicetileté doby platnosti smluv – Určení dne, od kterého začíná plynout maximální třicetiletá doba“

Ve věci C-45/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 A Coruña (provinciální správní soud č. 2 v La Coruña, Španělsko) ze dne 12. prosince 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 24. ledna 2019, v řízení

Compañía de Tranvías de La Coruña SA

proti

Ayuntamiento de A Coruña,

SOUDNÍ DVŮR (desátý senát),

ve složení I. Jarukaitis, předseda senátu, E. Juhász (zpravodaj) a C. Lycourgos, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Compañía de Tranvías de La Coruña SA D. Rodríguez Siabou, procurador, A.M. Platas Casteleirem a J. Monrabà Baganem, abogados,
- [Ve znění oprav provedených usnesením ze dne 14. května 2020] za Ayuntamiento de A Coruña M. J. Macías Mourelle, letrada,
- za francouzskou vládu P. Dodellerem a E. de Moustier, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: španělština.

– za Evropskou komisi W. Möllsem, G. Gattinarou a J. Riusem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 8 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70 (Úř. věst. 2007, L 315, s. 1).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Compañía de Tranvías de La Coruña SA (dále jen „Compañía de Tranvías“) a Ayuntamiento de A Coruña (rada města La Coruña, Španělsko) (dále jen „město La Coruña“) ve věci uplynutí doby platnosti smlouvy o veřejné dopravě, která byla přímo uzavřena s Compañía de Tranvías.

Právní rámec

- 3 Bod 31 odůvodnění nařízení č. 1370/2007 uvádí:

„Jelikož budou příslušné orgány a provozovatelé veřejných služeb potřebovat čas, aby se přizpůsobili ustanovením tohoto nařízení, měla by být přijata přechodná opatření. S ohledem na postupné uzavírání smluv o veřejných službách podle tohoto nařízení by měly členské státy předložit [Evropské] komisi během šesti měsíců po uplynutí první poloviny přechodného období zprávu o pokroku. Komise může na základě těchto zpráv navrhnout vhodná opatření.“

- 4 Článek 5 odst. 1 první věta tohoto nařízení stanoví, že smlouvy o veřejných službách se uzavírají v souladu s pravidly stanovenými tímto nařízením.

- 5 Článek 8 uvedeného nařízení, nadepsaný „Přechodné období“, stanoví:

„1. Smlouvy o veřejných službách se uzavírají v souladu s pravidly stanovenými tímto nařízením. Zakázky na služby a veřejné zakázky na služby, jak jsou definovány ve směrnici [Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb (Úř. věst. 2004, L 134, s. 1; Zvl. vyd. 06/07, s. 19)] nebo [ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby (Úř. věst. 2004, L 134, s. 114; Zvl. vyd. 06/07, s. 132)], v přepravě cestujících autobusem či tramvají se zadávají v souladu s postupy stanovenými podle těchto směrnic, pokud nemají podobu koncesí na služby, jak jsou definovány v uvedených směrnících. Mají-li být smlouvy uzavřeny v souladu se směrnicemi [2004/17] nebo [2004/18], nepoužijí se odstavce 2 až 4 tohoto článku.“

2. Aniž je dotčen odstavec 3, musí být uzavírání smluv o veřejných službách v přepravě po železnici a po silnici uvedeno do souladu s článkem 5 tohoto nařízení do 3. prosince 2019. Během tohoto přechodného období přijmou členské státy opatření, aby postupně dosáhly souladu s článkem 5, a tím se vyhnuly vážným strukturálním problémům, zejména v souvislosti s přepravní kapacitou.

Do šesti měsíců od konce první poloviny přechodného období předloží členské státy Komisi zprávu o pokroku zdůrazňující provádění postupného uzavírání smluv o veřejných službách v souladu s článkem 5. Na základě zpráv o pokroku od členských států může Komise navrhnout členským státům vhodná opatření.

3. Pro účely použití odstavce 2 se neberou v úvahu smlouvy o veřejných službách uzavřené v souladu s [unijním] právem a vnitrostátním právem

- a) před 26. červencem 2000 na základě spravedlivého nabídkového řízení;
- b) před 26. červencem 2000 na základě jiného řízení než spravedlivého nabídkového řízení;
- c) od 26. července 2000 a přede dnem 3. prosince 2009 na základě spravedlivého nabídkového řízení;
- d) od 26. července 2000 a přede dnem 3. prosince 2009 na základě jiného řízení než spravedlivého nabídkového řízení.

Smlouvy uvedené v písmenu a) zůstávají v platnosti do uplynutí doby jejich platnosti. Smlouvy uvedené v písmenech b) a c) zůstávají v platnosti do uplynutí doby jejich platnosti, ale ne déle než po dobu 30 let. Smlouvy uvedené v písmenu d) zůstávají v platnosti do uplynutí doby jejich platnosti, pokud mají omezenou dobu trvání srovnatelnou s dobami trvání uvedenými v článku 4.

Smlouvy o veřejných službách zůstávají v platnosti do uplynutí doby jejich platnosti, pokud by jejich ukončení mělo nežádoucí právní nebo hospodářské dopady a pokud k tomu Komise dala svůj souhlas.

[...]

- 6 Podle článku 12 nařízení č. 1370/2007 vstoupilo toto nařízení v platnost dne 3. prosince 2009.
- 7 Nařízení č. 1370/2009 bylo změněno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2338 ze dne 14. prosince 2016 (Úř. věst. 2016, L 354, s. 22), které vstoupilo v platnost dne 24. prosince 2017. Vzhledem ke skutkovým okolnostem sporu v původním řízení se na něj použije nařízení č. 1370/2007 ve znění předcházejícím změně provedené nařízením 2016/2338.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 8 Dne 1. prosince 1986 město La Coruña schválilo uzavření smlouvy se společností Compañía de Tranvías, která je podnikem poskytujícím služby osobní dopravy, za účelem sjednocení všech linek městské dopravy, jejichž vlastníkem byl tento podnik, pod jednu koncesi. Tato smlouva, která stanovila den 31. prosince 2024 jako jednotné datum ukončení platnosti pro všechny dotčené služby, byla podepsána společností Compañía de Tranvías a městem La Coruña dne 6. února 1987. Dne 5. července 1996 uzavřely tytéž strany další smlouvu se stejným datem ukončení platnosti za účelem zahrnout do uvedené smlouvy novou službu hromadné tramvajové dopravy.
- 9 Dne 18. října 2016 zaslalo město La Coruña společnosti Compañía de Tranvías dopis, v němž bylo uvedeno, že podle nařízení č. 1370/2007 dochází k zániku koncese *ex lege* po uplynutí doby 30 let od jejího udělení. Dne 2. listopadu 2016 společnost Compañía de Tranvías předložila vyjádření k tomuto dopisu, ve kterém zejména uvedla, že v souladu se zásadami právní jistoty a rovnosti nelze maximální dobu 30 let stanovenou v článku 8 nařízení č. 1370/2007 počítat ode dne uzavření smlouvy dotčené v původním řízení, nýbrž ode dne 3. prosince 2009, kdy toto nařízení vstoupilo v platnost, anebo od 26. července 2000, což je objektivní datum stanovené v uvedeném článku 8.

- 10 Podpůrně společnost Compañía de Tranvías tvrdila, že pokud by se mělo mít za to, že maximální doba 30 let se má počítat ode dne uzavření smlouvy dotčené v původním řízení, změna této smlouvy provedená v roce 1996 znamená nové uzavření smlouvy, takže by se doba její platnosti prodloužila až do roku 2026. Rovněž podpůrně společnost Compañía de Tranvías tvrdila, že se na tuto hypotézu může vztahovat čl. 8 odst. 3 poslední pododstavec nařízení č. 1370/2007.
- 11 Dne 30. listopadu 2016 rozhodlo město La Coruña zachovat koncesi na dobu nejvýše dvou let podle čl. 5 odst. 5 nařízení č. 1370/2007 a předložit Komisi ke konzultaci návrh společnosti Compañía de Tranvías na uplatnění výjimky stanovené v čl. 8 odst. 3 uvedeného nařízení za účelem prodloužení doby trvání koncese až do dne uplynutí její platnosti.
- 12 Poté, co město La Coruña dne 2. června 2017 zamítlo správní stížnost společnosti Compañía de Tranvías směřující proti tomuto rozhodnutí, podala tato společnost k předkládajícímu soudu správní žalobu směřující proti těmto rozhodnutí.
- 13 Vzhledem k tomu, že Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 2 A Coruña (provinciální správní soud č. 2 v La Coruña, Španělsko) měl za to, že řešení sporu, který mu byl předložen, vyžaduje výklad čl. 8 odst. 3 nařízení č. 1370/2007, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Začíná s ohledem na čl. 8 odst. 3 písm. b) nařízení [č. 1370/2007] maximální doba platnosti smluv stanovená v tomto ustanovení na [30] let plynout a) od okamžiku zadání smlouvy nebo jejího uzavření, b) od okamžiku vstupu uvedeného ustanovení v platnost, c) dnem následujícím po dni uplynutí přechodného období stanoveného čl. 8 odst. 2 tohoto nařízení (dne 3. prosince 2019), anebo d) jakýmkoliv jiným dnem, který určí Soudní dvůr?“

K předběžné otázce

- 14 Podle ustálené judikatury jak z požadavků jednotného použití unijního práva, tak ze zásady rovnosti vyplývá, že znění ustanovení unijního práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Evropské unii, přičemž tento výklad je třeba hledat nejen s přihlédnutím k jeho znění, ale rovněž ke kontextu tohoto ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou (rozsudek ze dne 23. května 2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444, bod 50 a citovaná judikatura).
- 15 Podle ustanovení čl. 8 odst. 3 druhého pododstavce druhé věty nařízení č. 1370/2007 smlouvy uvedené v čl. 8 odst. 3 prvním pododstavci písm. b) a c) tohoto nařízení „zůstávají v platnosti do uplynutí doby jejich platnosti, ale ne déle než po dobu 30 let“.
- 16 V projednávaném případě je nesporné, že na smlouvu dotčenou v původním řízení se vztahuje tento bod b), jelikož byla uzavřena „před 26. červencem 2000 na základě jiného řízení než spravedlivého nabídkového řízení“.
- 17 Město La Coruña tvrdí, že podle doslovného výkladu čl. 8 odst. 3 druhého pododstavce druhé věty nařízení č. 1370/2007 nesmí doba platnosti žádné smlouvy, na niž se vztahuje uvedené písm. b), překročit 30 let.
- 18 Je pravda, že toto ustanovení lze vykládat tak, že výraz „uplynutí doby jejich platnosti“, který je v něm uveden, určuje skončení platnosti dotčených smluv, a tudíž že cíl uvedeného ustanovení lze chápat tak, že neumožňuje další trvání těchto smluv po dobu delší než 30 let po jejich uzavření.

- 19 To však nic nemění na tom, že znění čl. 8 odst. 3 druhého pododstavce druhé věty nařízení č. 1370/2007 výslovně neupřesňuje okamžik, od kterého musí být počítána maximální třicetiletá doba platnosti.
- 20 V tomto ohledu je zaprvé třeba uvést, že výklad tohoto ustanovení v tom smyslu, že okamžik, od kterého začíná plynout maximální třicetiletá doba platnosti, která je v tomto ustanovení stanovena, odpovídá datu uzavření smlouvy o veřejných službách, by znamenal, že uvedené ustanovení brání tomu, aby smlouvy, na které se vztahuje, měly dobu platnosti delší než 30 let.
- 21 Takový výklad by přitom mohl podle názoru Komise vést k tomu, že by toto nařízení svým vstupem v platnost ukončilo se zpětnou účinností – tj. k datu předcházejícímu dni, kdy vstoupilo v platnost – platnost smluv o veřejných službách, které byly v souladu s právními předpisy uzavřeny před 3. prosincem 1979 a které stanovily dobu platnosti delší než 30 let, což by bylo v rozporu se zásadou právní jistoty.
- 22 Kromě toho v případě smluv o veřejných službách, které platily v okamžiku vstupu nařízení č. 1370/2007 v platnost, by takový výklad mohl vést k situaci, kdy přechodné období by bylo minimální nebo velmi omezené, což by bylo v rozporu s cílem článku 8 nařízení č. 1370/2007, který je připomenut v bodě 31 odůvodnění tohoto nařízení a spočívá v poskytnutí příslušným orgánům a provozovatelům veřejných služeb přiměřené přechodné období, aby se přizpůsobili ustanovením tohoto nařízení.
- 23 V takových situacích by příslušný orgán, na který se vztahuje přechodný režim stanovený v čl. 8 odst. 2 nařízení č. 1370/2007, navíc mohl v souladu s čl. 4 odst. 3 uvedeného nařízení uzavřít přímo, tedy aniž podléhal povinnostem stanoveným v článku 5 tohoto nařízení, smlouvu o veřejných službách týkající se téže služby na dobu deseti let. To prokazuje nesoudržnost přechodného režimu stanoveného nařízením č. 1370/2007.
- 24 Zadruhé, čl. 8 odst. 3 druhý pododstavec druhá věta nařízení č. 1370/2007 nemůže být vykládán ani v tom smyslu, že maximální třicetiletá doba platnosti začíná plynout dnem následujícím po dni uplynutí přechodného období stanoveného v čl. 8 odst. 2 tohoto nařízení. Je totiž třeba připomenout, že tento odstavec 2 začíná slovy „[a]niž je dotčen odstavec 3“, a že na začátku tohoto odstavce 3 se uvádí, že pro účely použití uvedeného odstavce 2 se neberou v úvahu smlouvy o veřejných službách uvedené v písmenech a) až d) tohoto odstavce 3.
- 25 Z toho vyplývá, že přechodná období stanovená v čl. 8 odst. 2 a 3 nařízení č. 1370/2007 se použijí nezávisle na sobě.
- 26 S ohledem na předcházející úvahy je zatřetí třeba uvést, že za účelem zachování užitečného účinku zvláštního přechodného období stanoveného v čl. 8 odst. 3 druhém pododstavci druhé věty nařízení č. 1370/2007 musí maximální třicetiletá doba platnosti uvedená v tomto ustanovení začít plynout ke dni vstupu tohoto nařízení v platnost. Takové datum navíc umožňuje stanovit nejzazší lhůtu totožnou pro všechny smlouvy, které jsou na konci tohoto přechodného období dosud platné, což staví naroveň příslušné orgány a dotčené hospodářské subjekty.
- 27 S ohledem na předcházející úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 8 odst. 3 druhý pododstavec druhá věta nařízení č. 1370/2007 musí být vykládán v tom smyslu, že maximální třicetiletá doba platnosti, která je v tomto ustanovení stanovena pro smlouvy uvedené v čl. 8 odst. 3 prvním pododstavci písm. b) tohoto nařízení, začíná plynout dnem vstupu uvedeného nařízení v platnost.

K nákladům řízení

- 28 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (desátý senát) rozhodl takto:

Článek 8 odst. 3 druhý pododstavec druhá věta nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70 musí být vykládán v tom smyslu, že maximální třicetiletá doba platnosti, která je v tomto ustanovení stanovena pro smlouvy uvedené v čl. 8 odst. 3 prvním pododstavci písm. b) tohoto nařízení, začíná plynout dnem vstupu uvedeného nařízení v platnost.

Podpisy.